

Labyrintem evropské legislativy

Od počátků lidské civilizace byla potřeba zkoušení výrobků nedílnou součástí rozvoje společnosti. Historie Strojírenského zkušebního ústavu, s.p., sahá až do roku 1898, kdy vznikl Zemský ústav pro zvelebování živností při obchodní a živnostenské komoře v Liberci. Po sto dvaceti pěti letech má nyní sídlo v Brně a další pracoviště v Jablonci nad Nisou. Svůj současný název **Strojírenský zkušební ústav** získal v roce 1965 po předchozím jménu Kovotechna.

**STROJÍRENSKÝ
ZKUŠEBNÍ ÚSTAV**

Činnosti obdobných zkušebních domů spadají pod oblast nazývanou sektor TIC (z anglického testing, inspection, certification). Sektor TIC se začal rozvíjet v Anglii v první polovině 19. století. Má se za to, že to souviselo s rozšířením parních strojů, protože když byly parní kotle špatně konstruovány, postaveny nebo provozovány, vybuchovaly s velkými škodami jak na majetku, tak na životech. Není náhodou, že vznik prvních inspekčních institucí iniciovala pojišťovna Lloyd. Z historie se ale přenesme do současnosti, do brněnského Strojírenského zkušebního ústavu (SZÚ), v jehož čele stojí generální ředitel Tomáš Hruška. Povídalí jsme si s ním o současném postavení podniku v rámci naší země i celé Evropy.

Co je hlavní náplní činnosti SZÚ?

Zkoušíme a certifikujeme různé produkty od drobných výrobků, jako jsou například vruty, až po zařízení v jaderných elektrárnách. Výrobcům nebo provozovatelům a také jejich koncovým zákazníkům při provádění našich zkoušek zaručujeme objektivitu, nezávislost a důvěryhodnost. Je to tedy typická komerční B2B služba, která kombinuje techniku, normy a legislativu. Jsme aktivní ve všech třech oblastech, i když nejvíce v oblasti zkoušení. Na to mnohdy navazuje hodnocení pro certifikaci výrobku. Certifikujeme nejen výrobky, ale také systémy managementu, např. ISO 9001, a také personál. To znamená, že máme akreditace na všechny výše zmíněné služby. Dále nabízíme celou řadu odborných školení a v posledním řadě inspekční služby.

Než jako výrobce uvedu na trh nový výrobek, asi je potřeba jít nejprve do SZÚ, že?

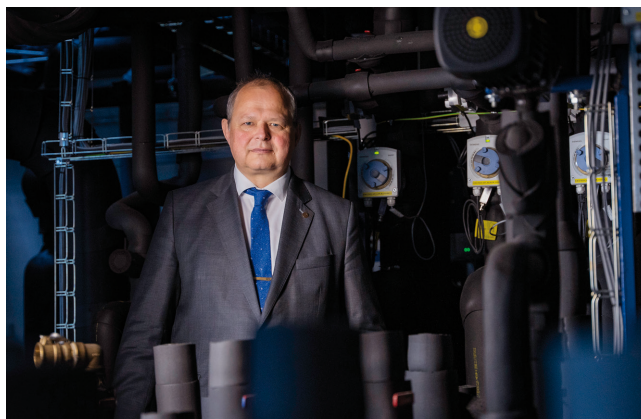
Všechny výrobky musí být v souladu s příslušnými legislativními předpisy země, ve které výrobky prodáváte, proto si jako výrobce musíte vždy ověřit, jaká legislativa se na daný produkt vztahuje. Právních předpisů může být i víc. Naši odborníci mají přehled v české, evropské i mezinárodní legislativě.

Vy jste schopní mi v tomto ohledu poradit?

Rozhodně ano, je to jedna z našich služeb. V legislativě, a to myslím celosvětově, se výborně orientujeme, poradíme, jak začít, podle čeho se řídit a jaké parametry musí výrobek na daném trhu splňovat.

Slyším hodně nářků na evropskou legislativu – je vůbec v lidských silách se v ní vyznat a je opravdu tak strašná?

Specialista se v legislativě vyznat dokáže. Velké firmy na to mají svého člověka nebo celé oddělení, menší firmy s tím mohou mít problém. Ale od toho jsme zde my. Evropa je obecně nejpřeregulovanější region na světě, což má své nevýhody, ale i výhody. Jednou z výhod je, že když jakýkoli evropský výrobce uvede na trh výrobek v Evropské unii, pro některé

Ing. Tomáš Hruška, generální ředitel SZÚ

další regiony to může být dostačující, aby tento výrobek byl uveden na trh i tam. Protože se ví, jak je Evropská unie přísná.

Další aspekt je odpovědnost za výrobek. Legislativa výrobce nutí, aby udělal celou řadu úkonů, zkoušek a certifikací ještě předtím, než ho uvede na trh. Pak vydá prohlášení o shodě, a když se s výrobkem stane nějaká nehoda nebo dokonce smrtelný úraz, je výrobce, pokud dodržel všechna pravidla, krytý. V takových případech bývá v naprosté většině příčinou lidský faktor.

Např. v Severní Americe nebo v Kanadě není těch legislativních požadavků zdaleka tolik, ale jste za výrobek zodpovědný. A když se pak něco stane, v naprosté většině případů skončí vaše firma u soudu, a to i tehdy, když prokážete, že výrobek odpovídá např. nějaké americké normě. Klidně se může stát, že vás stejně odsoudí s tím, že jste mohl předpokládat, že je norma nedostatečná.

Jaké výzvy jste museli v minulosti překonávat?

Asi jako všichni v posledních čtyřech letech – nefungující trh práce, covid, válku na Ukrajině, energetickou krizi,

Zkušebna spalovacích zařízení

inflaci. Při tom všem se nám však podařilo provést zásadní vnitřní transformaci našeho podniku, tedy úpravu organizační struktury, na kterou se až na drobnosti nesáhlo někdy od osmdesátých let. My jsme ji celou přebudovali tak, abychom optimalizovali především interní procesy, které mají vliv na naše zákazníky. Cílem bylo zajistit větší flexibilitu a efektivitu práce. ▶

**STROJÍRENSKÝ
ZKUŠEBNÍ ÚSTAV**

**KOMPLEXNÍ SLUŽBY V OBLASTECH ZKUŠEBNICTVÍ,
INSPEKCE, CERTIFIKACE A ŠKOLENÍ**

ZVYŠTE SVOU KONKURENCESCHOPNOST A DŮVĚRYHODNOST U SVÝCH ZÁKAZNÍKŮ

- ✓ Zajišťujeme odborný dohled, zkoušení, inspekci a certifikaci.
- ✓ Posuzujeme shodu s předpisy a normami.
- ✓ Pomáháme při uvádění nových výrobků na trh.
- ✓ Posuzujeme systémy managementu.
- ✓ Realizujeme předcertifikační vývojové zkoušky.

Zkoušky

Inspekce

Certifikace

Školení

www.szutest.cz

► Nyní se naše týmy člení podle oborů, což lépe harmonizuje s firemní kulturou v SZÚ. Nová organizační struktura a podniková kultura se tak navzájem podporují a posilují a dosahujeme lepších výsledků. Úspěšnost nového organizačního uspořádání v podniku je možné vyhodnocovat nejdřív za dva roky, ale po prvním půlroce to zatím vypadá, že změna funguje dobře. Jedním z velkých impulzů pro ni bylo zavedení nového moderního ERP systému, jenž byl pro nás jedním z prvních velkých projektů, který nás hodně naučil. Díky němu jsme pak odvážně šli do dalších významných projektů.

V SZÚ se zaměřujete i na trendová témata jako vodík nebo fotovoltaika?

Vodík získává stále větší pozornost jako jedna z cest k zajištění udržitelnější energetické budoucnosti. V naší zkušebně spalovacích zařízení se využitím vodíku již několik let aktivně zabýváme a aktuálně nabízíme zkoušení a certifikaci plynových spotřebičů spalujících zemní plyn s příměsí vodíku. Letos jsme v oblasti vodíkových technologií uzavřeli memorandum s korejskými partnery. Rozdíl mezi Českem, Evropou a Koreou je v tom, že Korea si otázku používání vodíku už vyřešila a jdou do toho. Podle mého názoru mají před Evropou velký technický náskok. Dívají se na to pragmaticky a byznysově. Vybrali si, že vodík bude jednou ze stěžejních energií, kterou budou podporovat, a disponují už desítkami, ne-li stovkami vodíkových aplikací typu pálivový článek, kterými nahrazují kotelny. Mají také celou řadu výrobců energetických spotřebičů na vodík a chtějí je vyvážet do Evropy. Fotovoltaika s vodíkem souvisí, protože vodík může sloužit pro akumulaci přebytečné energie. Z logiky věci se v SZÚ snažíme nabízet služby v celém širokém spektru možných budoucích energií.

Ve fotovoltaice se soustředíte na akumulaci energie?

Ve fotovoltaice jsme vstoupili do úplně nového oboru. Spolupracujeme s VUT Brno, konkrétně s Fakultou elektrotechniky a komunikačních technologií a s Ústavem elektroenergetiky. Letos v dubnu jsme společně otevřeli unikátní zkušebnu souladu střídačů, úplně první akreditovanou v České republice. Vývoj zkoušení a certifikace v oblasti fotovoltaiky jde ruku v ruce se změnou legislativy v České republice. Dosud výrobcům nebo distributorům stačilo pouze prohlášení, že je zařízení v pořádku, nyní by už firmy měly mít certifikát, který to potvrzuje.

Realizovali jste v poslední době nějakou významnou investici?

Důležitým technologickým a investičním projektem ve výši zhruba čtyřiceti milionů korun byla výstavba nových klimatických komor, ve kterých zkoušíme tepelná čerpadla. Tyto komory umožňují také měření hluku. V komorách můžeme nastavit proudění vzduchu, dokážeme v nich řídit vlhkost, stejně jako teplotu zhruba od minus čtyřiceti do plus šedesáti stupňů Celsia. Komory máme vytížené prakticky dvacet čtyři hodin denně, sedm dní v týdnu. Mám z tohoto úspěšného projektu velkou radost.

Zkušebna pro strojní, pracovní a volnočasová zařízení

Jaké je vaše současné postavení v rámci Evropy?

V České republice máme zkušebny ve dvou městech, v zahraničí máme aktivní obchodní zastoupení ve čtrnácti zemích a naše služby realizujeme pro zákazníky ze čtyřiceti tří zemí světa. Aktuálně víc než šedesát procent obrátu nám tvoří zakázky ze zahraničí. V některých specifických oborech jsme evropskou nebo světovou špičkou. Jsou to hlavně oblasti energetických spotřebičů jako tepelná čerpadla, krby či krbová kamna, kde nám naše know-how, historicky předávané a dále rozvíjené napříč generacemi našich zaměstnanců, umožňuje být špičkovým partnerem pro naše zákazníky. Výrobním společnostem umožňujeme jejich vlastní vývoj a tím i konkurenceschopnost. Jsem hrdý na celý náš podnik a na to, kam jsme se za poslední roky posunuli.

Jaké máte vize do budoucna?

Chceme být přední evropskou společností v oblasti zkušebnictví, inspekce a certifikace, stabilním partnerem pro zákazníky a žádaným zaměstnavatelem. Jako poslání naší společnosti vidím důležitý fakt, že svou specifickou a velmi odbornou činností pomáháme budovat bezpečný svět. Dříve jsme nevnímali, jak moc je pro nás pocit bezpečí důležitý, poslední roky však přinesly mnoho výzev a událostí, které nám ukázaly, že bezpečí nelze považovat za samozřejmost. Pandemie, politická nestabilita a kybernetické hrozby nás konfrontovaly s křehkostí našeho světa. Je proto zásadní, abychom si nyní víc cenili toho, co jsme dříve brali jako samozřejmost, a aktivně usilovali o zajištění bezpečí pro sebe i budoucí generace. Tím, že výrobky a služby ověřujeme, hodnotíme, zkoušíme a následně certifikujeme, mimo jiné říkáme, že jsou bezpečné. A tím SZÚ přispívá svým dílem k pocitu bezpečí každého z nás. ■

Testování cepínu a venkovního nábytku